

Otto Hedenmo
Utvecklingsavdelningen
010 – 223 64 73

Alla organisationer i Klimatrådet
Se sändlista

Remiss om två klimatsatsningar

Klimatrådet för Jönköpings län bildades år 2011 och har till syfte att vara en samordnande och pådrivande kraft i länets arbete för att förverkliga visionen om att Jönköpings län ska bli ett plusenergilän.

Den 21 mars ställde sig rådet bakom två nya klimatsatsningar, Bilaga 1 och Bilaga 2, som nu skickas på remiss enligt beslut i rådet.

Bilaga 1. Förslag till Solkraftsutmaningen

Förslaget riktas till: Alla organisationer i rådet
Kontaktperson: Otto Hedenmo, 010 – 223 64 73

Bilaga 2. Förslag för att Minska matsvinnet

Förslaget riktas till: Länets 13 kommuner och Regionen
Kontaktperson: Anne-Catrin Almer, 010 - 223 63 96

Länsstyrelsen ser fram emot och är tacksam för ett formellt svar till jonkoping@lansstyrelsen.se med diarienummer 423-2867-2017, senast den 31 maj för beredning och återkoppling till rådet den 22 juni.

Andreas Olsson
Beredningsgruppens ordförande
Energi- och Klimatstrateg

Sändlista enligt epost

Husqvarna AB
Lantbrukarnas Riksförbund, Region Jönköping
FC Gruppen
Friskis&Svettis Jönköping
Försvarsmakten Militärregion syd
GARO AB
Länsstyrelsen Jönköpingslän
Skanska Sverige AB
HSB Göta
Tosito Invest AB
Swerea AB
Träcentrum Nässjö
Myresjöhus AB
Jönköping University
Länsförsäkringar Jönköping
Nässjö Affärsverk AB
Skogsstyrelsen, Höglandets distrikt
Castellum
IKEA Jönköping
Jönköping Energi
Värnamo Energi
Regionstyrelsen i Region Jönköpings län
Kommunstyrelsen Gislaveds kommun
Kommunstyrelsen Mullsjö kommun
Kommunstyrelsen Tranås kommun
Kommunstyrelsen Eksjö kommun
Kommunstyrelsen Nässjö Kommun
Kommunstyrelsen Värnamo kommun
Kommunstyrelsen Vetlanda kommun
Kommunstyrelsen Habo kommun
Kommunstyrelsen Jönköpings kommun
Kommunstyrelsen Gnosjö kommun
Kommunstyrelsen Aneby kommun
Kommunstyrelsen Vaggeryds kommun
Kommunstyrelsen Sävsjö kommun

Kopia till

Miljö-, energi- och klimatstrategier i länets kommuner och Regionen
Ordföranden i Klimatrådets fokusgrupper

Bilaga 1. Förslag till Solkraftsutmaningen

FÖRSLAGET BIDRAR TILL FÖLJANDE MÅL I KLIMAT- OCH ENERGISTRATEGIN

Övergripande mål

År 2050 producerar vi i Jönköpings län minst 9 TWh förnybar energi. År 2050 är utsläppen av koldioxid mindre än 1 ton per invånare och år.

Etappmål

År 2020 finns det solcells- och vindkraftsanläggningar som tillsammans med el från kraftvärme, gör att Jönköpings län till minst 50 procent är självförsörjande på el.

Förslaget bedöms vara

- klart för beslut av Klimatrådet

Klimatrådet ställde sig bakom åtgärdsförslaget den 21 mars 2017

År förslaget

1. Utveckling av beslutad åtgärd
2. Åtgärd för kontrollstation 2017
3. Åtgärd som genomförs utan behov av inriktningsbeslut i Klimatrådet
4. **Annat**

FÖRSLAGETS SYFTE

Syftet med åtgärden är att öka produktion och användning av förnybar el, i detta fall solel, och därmed bidra till uppsatta mål.

Att under ett år kommunicera Klimatrådets satsning på solceller genom att matcha de solelsanläggningar som installeras med att installera egna.

MÅLGRUPP

Klimatrådets samtliga organisationer.

BAKGRUND

För att uppmuntra installationen av solel i länet har ett tvåårigt kunskapshöjande projekt initieras av och förankrats i Klimatrådet. Projektet är knutet till Jönköpings läns etappmål att vid år 2020 vara 50 procent självförsörjande på förnybar el. För att vi ska nå detta mål behöver den förnybara elproduktionen i länet öka kraftigt.

En stor anledning till att organisationer och privatpersoner väljer att installera solceller är att andra gör det, även kallat ”Peer effect”. Utmaningen tar sin utgångspunkt i denna effekt för att initiera en gemensam kommunikativ insats som signalerar att Klimatrådet tror på solel, samtidigt som det på ett praktiskt sätt visar hur Klimatrådet arbetar.

BESKRIVNING AV VAD SOM SKA GÖRAS OCH HUR DET SKA GÖRAS

Initiativet beskrivs enklast som:

För varje installerad, nätansluten solesanläggning i Jönköpings län från september 2017 till september 2018 kommer Klimatrådet installera 1 kW soles.

Exempel

I dagsläget finns det 429 nätanslutna solesanläggningar i Jönköpings län varav det under 2016 tillkom ungefär 150 st. Fler solesanläggningar har aldrig installerats under ett år i Jönköpings län. Om det under utmaningsperioden resulterar i samma antal nya anläggningar skulle Klimatrådet behöva installera 150 kW soles.

För att genomföra Utmaningen presenteras följande fem genomförandesteg.

1. Varje organisation svara på den remiss som skickas ut efter Klimatrådsmötet 21 mars 2017. Frågan som ställs i remissen är om organisationen kan ställa sig bakom åtgärden. Om svaret är JA, ska organisationen senast den 31 maj återkomma med en preliminär siffra över hur många kW respektive organisation kan åta sig att installera.

Antal kilowatt rapporteras in i remissvar.

2. Den summerade siffran presenteras på Klimatrådsmötet den 22 juni 2017 och ger ett mått på installationsambitionen.
3. Om beredningsgruppen samt rådet anser att installationsambitionen hos Klimatrådets deltagare är tillräcklig för att genomföra utmaningen, initieras och kommuniceras satsningen under Klimatveckan 2017.
4. Den effekt soles som respektive organisation åtar sig att installera ska vara implementerad **inom två år** efter projektets start. Beslut ska i organisationen tas om att installera anläggningen **inom ett år** efter projektets start.
5. Utmaningen avslutas och summeras på Klimatkonferensen 2018.

Uppföljning görs av Länsstyrelsen halvårsvis med start årsskiftet 2017/2018, för återrapporering till rådet.

KOMMUNIKATION OCH UPPFÖLJNING

En central del i denna satsning är att Klimatrådsmedlemmarnas solesanläggningar, som de installerar individuellt, kommuniceras som ett gemensamt initiativ av Klimatrådet.

Initiativet presenteras på klimatkonferensen, under Klimatveckan 2017, då startskottet går för Utmaningen. Under året kommer de solesanläggningar Klimatrådets medlemmar

installerar presenteras vid fasta tidpunkter, som på Klimatrådsmöten, +E och i Klimatrådets nyhetsbrev. Solelsanläggningarna presenteras även löpande på Klimatrådet.se, twitter, med mera.

Två gånger under året följs antalet nya solelsanläggningar i länet upp, samt presenteras och ställs mot de installationer Klimatrådets medlemmar genomfört. Jämförelsen presenteras i januari och avslutningsvis under Klimatveckan i september 2018.

Kommunikationsgruppen kommer att involveras i arbetet med en kommunikationsplan för Utmaningen, för att säkerställa att initiativet kommuniceras så effektivt som möjligt. Detta på begäran från Klimatrådsmötet 21 mars 2017.

FÖRSLAGET BEDÖMS VARA GENOMFÖRBART FÖR FÖLJANDE

Alla Klimatrådets organisationer.

TIDPLAN

Under Klimatrådsmötet 21 mars 2017 uttrycktes önskemål om att utvärdera andra datum för att lansera Utmaningen. En sådan utvärdering kommer genomföras och förankras i Beredningsgrupp, Kommunikationsgrupp samt Fokusgruppen för Transporter och planering, innan Klimatrådsmötet 22 juni 2017.

Tills förslag om ny lanseringspunkt för Utmaningen presenteras gäller tidplanen som följer.

mars - 31 maj 2017	Varje organisation i Klimatrådet anmäler antal kW solceller de kan implementera (beslut i styrelse eller motsvarande).
22 juni 2017	Rådet beslutar om installationsambitionen är tillräcklig.
21 september 2017	Utmaningen startar under Klimatveckan
6 december 2017	Uppföljning av antalet installerade anläggningar under hösten 2017 presenteras. På klimatrådsmöte, klimatrådet.se, +E och nyhetsbrevet.
juni 2018	Uppföljning av antal installerade anläggningar under 2018 presenteras.

september 2018	Utmaningen avslutas under Klimatveckan 2018. Antalet installationer summeras. På klimatkonferens, klimatrådsmöte, klimatrådet.se, +E och nyhetsbrevet.
september 2019	Sista månaden för Klimatrådets medlemmar att installera sin solelsanläggning.

KOSTNAD OCH FINANSIERING

Respektive organisation står för kostnaden av den egna solelsanläggningen. Därför bestämmer Klimatrådsorganisationen även storlek på den eventuella anläggningen. Ett riktvärde för kostnaden av en kilowatt solcell är 15 000 kronor och tar 7 m² i anspråk.

EFFEKT

En ökad utbyggnad av förnyelsebar energiproduktion bedöms minska länets CO₂-utsläpp från elförbrukning, detta då solceller släpper ut 0 gram CO₂ vid elproduktion. Samtidigt innebär en utbyggd solelsproduktion minskade transmissionsförluster då elen inte behöver transporteras utan används i närområdet. En utbyggnad av solelsmarknaden innebär även fler arbetstillfällen, enligt Svensk solenergi ett helårsarbete per utbyggd effekt om 100 kW solceller.

En av de största anledningarna att folk installerar solceller är för att andra gör det, så kallade Peer effects. Påverkan behöver inte vara djupgående utan det räcker med att en känd aktör/person visar att solceller fungerar och att det är en investering värd att göra, (Alvar Palm – Residential solar Photovoltaics deployment: barriers and drivers in space). En förhoppning med denna satsning är därmed att Klimatrådets initiativ ger ringar på vattnet vilket leder till en ökad solelsutbyggnad i länet.

MÅLKONFLIKTER (MED ANDRA MILJÖMÅL ELLER ANDRA SAMHÄLLSMÅL)

Inga

Bilaga 2. Förslag för att Minska matsvinnet

FÖRSLAGET BIDRAR TILL FÖLJANDE MÅL I KLIMAT- OCH ENERGISTRATEGIN

Åtgärden bidrar till Regeringens etappmål för ökad resurshushållning i livsmedelskedjan.

Åtgärden bidrar även till Sveriges åtagande inom FN:s hållbarhetsmål, SDG 12.3, om att halvera matsvinnet till 2030 i konsument- och butikskedjan och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan.

Förslaget bedöms vara

- klart för beslut av Klimatrådet

Klimatrådet ställde sig bakom åtgärdsförslaget den 21 mars 2017

Är förslaget:

1. Utveckling av beslutad åtgärd
2. **Åtgärd för kontrollstation 2017**
3. Åtgärd som genomförs utan behov av inriktningsbeslut i Klimatrådet
4. Annat

FÖRSLAGETS SYFTE

Syftet är att minska matsvinnet från offentlig verksamhet i länet.

BAKGRUND

Matproduktion har en betydande klimatpåverkan och påverkar även möjligheterna att uppnå flera andra miljökvalitetsmål. Produktionen av den mängd mat som slängs varje år i Sverige motsvarar utsläpp på omkring 2 miljoner ton koldioxid. Det motsvarar cirka 3 procent av de totala utsläppen av växthusgaser i Sverige. Till matsvinn brukar räknas den mat som kan användas i matlagningen, alltså inte matavfall som till exempel skal, kärnor och ben.

Matsvinnet förekommer i hela produktions-, försäljnings- och konsumtionskedjan för livsmedel och innebär att miljöbelastningen från livsmedelsproduktionen blir onödigt stor. Skolkök och andra storkök i Sverige beräknas slänga 58 000 ton matavfall per år, 52 % av detta beräknas ske i onödan.

Ett första steg i sitt arbete med att minska matsvinnet är att mäta hur det ser ut i nutid. Därefter kan en målsättning för hur svinnet ska minska tas fram med tillhörande åtgärder som behöver genomföras för att nå målet. Det är en fördel om det går att jämföra mellan olika organisationer men det viktiga är att mätningarna före och efter åtgärderna genomförs på samma sätt, för att effekterna av åtgärderna ska kunna ses.

Eftersom förutsättningarna kan variera stort mellan olika kommuner och även inom kommunen så specificeras det inte i åtgärden exakt hur arbetet ska gå till eller om mål ska tas fram för hela kommunen eller per förvaltning. Detta för att kommunerna och Regionen ska kunna genomföra åtgärden utifrån sina förutsättningar.

Genom att flera kommuner i länet samt Regionen samtidigt genomför en satsning för att minska matsvinnet underlättar kunskapsutbytet mellan organisationerna. Befintliga nätverk mellan kommunerna kan användas för att utbyta idéer och vid önskemål samverka kring uppsatta mål.

Definitioner:

Matsvinn – Livsmedel som hade kunnat ätas.

Matavfall – Oundvikligt matavfall, som till exempel ben, skal mm.

Tallrikssvinn – Mat som ”kunden” plockat åt sig men inte ätit upp.

Kantinsvinn – Mat som bereds och plockas fram för ”kunderna”, och inte går åt men som inte kan sparas utan måste slängas.

BESKRIVNING AV VAD SOM SKA GÖRAS OCH HUR DET SKA GÖRAS

Alla kommuner i länet samt Regionen ska:

- a) systematiskt mäta sitt matsvinn i minst fem kök. Matsvinnet ska mätas minst en gång per halvår, under en sammanhållen period av en vecka. Dessa parametrar ska ingå:
 - a. Datum
 - b. Maträtt
 - c. Antal portioner
 - d. Tallrikssvinn (kg/dag)
 - e. Kantinssvinn (kg/dag)
- b) sätta upp en målsättning för att minska matsvinnet i sin kommun/ organisation/ förvaltning.
- c) genomföra åtgärder för att minska matsvinnet.

Det är upp till kommunerna eller Regionen att välja ambitionsnivån på åtgärden, om man vill jobba med hela kommunen/ organisationen eller någon utpekad förvaltning/avdelning.

FÖRSLAG PÅ ANSVARIGA ORGANISATIONER

Kommunerna, Region Jönköpings län

KOMMUNIKATION OCH UPPFÖLJNING

Genomförandet av åtgärden följs upp genom en enkät från Länsstyrelsen. Vägledning för bedömning av åtgärderna:

G: Mätningar har genomförts i minst fem kök. Mål om minskning av matsvinnet har antagits och åtgärder påbörjats.

H: Mätningar har genomförts i minst fem kök. Mål om minskning av matsvinnet har antagits men åtgärder har inte påbörjats.

P: Mätningar har påbörjats.

TIDPLAN

Under 2018-2019. Uppföljningen kan ske efter programperioden.

KOSTNAD OCH FINANSIERING

Inom befintlig verksamhet. Ett minskat matsvinn innebär en ekonomisk vinst för verksamheterna. Därför är det svårt att få statsbidrag för åtgärder inom området.

EFFEKT

Mängden klimatutsläpp från matsvinn har beräknats till cirka 3 procent av Sveriges totala klimatutsläpp. Produktionen av den mat som slängs i onödan i Sverige har beräknats orsaka 500 000 ton växthusgaser (stoppamatsvinnet.nu). Det finns alltså stor potential till att minska påverkan.

MÅLKONFLIKTER (MED ANDRA MILJÖMÅL ELLER ANDRA SAMHÄLLSMÅL)

Inga, bidrar däremot till uppfyllelsen av flera miljö kvalitetsmål samt etappmålet om ökad resurshushållning.